

Državni seminar Poučavanje o holokaustu i ostalim zločinima protiv čovječnosti

Tatjana Protulipac, prof.

Državni stručni skup Poučavanje i učenje o holokaustu i sprečavanje zločina protiv čovječnosti održan je na Veleučilištu u Karlovcu od 23. do 26. siječnja 2024. godine. Cilj svakog od održanih skupova na tu temu proširivanje je znanja o uništenju bez presedana, razvijanje kulture sjećanja, spomen na one naše sugrađane koji su pridonijeli kulturnom, gospodarskom i društvenom razvoju, a ubijeni su zbog vjerskih, rasnih, nacionalnih i drugih razloga. Stoga ne čudi što je ove godine za domaćina izabran Karlovac, grad koji je imao veliku židovsku zajednicu u razdoblju prije Drugog svjetskog rata, a koja je, nažalost, nestala nakon holokausta, pa je tako ovaj skup odao poštovanje njihovim članovima. Osim toga, važnu ulogu u izboru lokacije odigrala je i činjenica da se zadnjih pet godina oživljava sjećanje na židovsku kulturu i baštinu zahvaljujući Udruzi za očuvanje židovske baštine i kulture Židovi u Karlovcu.

Ovogodišnji je skup, kao i prijašnjih godina, organiziran povodom obilježavanja Međunarodnog dana sjećanja na žrtve holokausta. U organizaciji skupa sudjelovala je Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO) u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Udrugom za očuvanje i promicanje židovske baštine i kulture Židovi u Karlovcu, Židovskim općinama Zagreb, Šoa akademijom, Međunarodnom školom za poučavanje o holokaustu Yad Vashem (Izrael) i Zakladom Azrieli (Kanada) te pod visokim pokroviteljstvom Međunarodnog saveza za sjećanje na holokaust (IHRA). Na skupu su sudjelovali učitelji i nastavnici Povijesti, Etike, Vjeronauka, Filozofije, Sociologije, Hrvatskoga jezika i stranih jezika iz osnovnih i srednjih škola, ukupno 50 obrazovnih djelatnika iz čitave Hrvatske.

Skup je svečano otvoren izvođenjem hrvatske himne u izvedbi Luke Kostelca, a nastavljen je izvođenjem skladbi Davida Meisela, u okviru umjetničkog programa u kojem su sudjelovali učenici i nastavnici Glazbene škole iz Karlovca. David Meisel bio je ugledni nadkantor karlovačke sinagoge te član i dirigent Prvog hrvatskog pjevačkog zbora Zora, a ubijen je 1941. godine u Jadovnu.

Sudionike stručnog skupa pozdravili su Daria Kurtić, v. d. ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje, Ivan Štedul, dekan veleučilišta u Karlovcu, prof. dr. sc. Ognjen Kraus, predsjednik Židovske općine Zagreb, doc. dr. sc. Iva Ivanković, državna tajnica

u Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Lara Romano, voditeljica hrvatskog izaslanstva u Međunarodnom savezu za sjećanje na holokaust te Njegova Ekselencija Gary Koren, veleposlanik Države Izrael u Hrvatskoj.

Ovogodišnji program, pod vodstvom viših savjetnika Lorande Miletić, Renate Ozorlić i Hrvoja Kneževića, bio je posvećen temama vezanim uz razumijevanje šireg konteksta holokausta kao i temama koje su vezane uz iskrivljavanje i negiranje činjenica o holokaustu te porastu antisemitizma na društvenim mrežama i u javnosti.

Prvi dan skupa započeo je predavanjem izv. prof. dr. sc. Naide Mihal Brandl s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o povijesti židovskih zajednica od doseljenja do 1941. godine. Nakon toga dr. sc. Lovro Kralj govorio je o antisemitizmu i holokaustu u NDH.

Drugi dan skupa održana su online predavanja kolegica i kolega iz Yad Vashema. Tako je Lea Micha govorila o tome kako nedavni događaji u Izraelu utječu na rad Yad Vashema, Yoni Berrous predstavio je online izložbu Yad Vashema Bljeskovi sjećanja – fotografija tijekom holokausta, a na kraju je Katarzyna Czerwonogora predstavila izložbu pod naslovom Tragovi svjetla: biti žena tijekom holokausta. Izložba je bila postavljena u auli Veleučilišta u Karlovcu. Nakon toga je Marc-Olivier Cloutier upoznao sudionike s djelatnošću Zaklade Azrieli (Kanada) te je predstavio njihov priručnik za početnike u poučavanju o holokaustu.

Poslijepodne su održane dvije radionice. Ida Ljubić, nastavnica Povijesti u Ugostiteljsko-turističkom učilištu u Zagrebu, predstavila je radionicu Uloge i izbori pojedinaca i skupina u grafičkoj noveli Leina priča, a viša savjetnica Loranda Miletić radionicu Čuvajući činjenice, čuva se budućnost: jačanje kapaciteta za suprotstavljanja iskrivljavanju istine o holokaustu.

Treći dan skupa započeo je obilaskom najznačajnijih mjesta židovske materijalne baštine i kulture grada Karlovca. Sudionici su tijekom ture upoznati s povijesnim razvojem židovske zajednice grada Karlovca. Obilazak je završio posjetom Židovskom groblju koje je prije nekoliko godina obnovljeno, isto kao i mrtvačnica. U mrtvačnici su sudionici seminara mogli vidjeti izložbu Priča o obitelji Reiner koju su izradili učenici Ekonomsko-turističke škole iz Karlovca. Učenici su ih upoznali i sa životom najznačajnijih članova obitelji. Obilazak grada organizirale su Tena Korkut, predsjednica Udruge za očuvanje i promicanje židovske baštine i kulture Židovi u Karlovcu, i Tatjana Protulipac, nastavnica Povijesti i Geografije u Ekonomsko-turističkoj školi u Karlovcu.

Nakon toga predstavljeni su školski projekti i nastavni materijali kao primjeri dobre prakse: Od Osijeka do Oxforda s Oskarom Nemonom, Jasna Jakopović i Marijeta Kvetek, OŠ Mladost, Osijek; Kameni spoticanja, školski projekt u našem kvartu, Zrinka Dičak, OŠ Petar Zrinski, Zagreb; Učenički istraživački projekti u našoj školi, Ivan Ilišević, OŠ Đuro Pilar, Slavonski Brod; Kaleidoskop sjećanja – koprivnički antifašizam i židovska zajednica u Drugom svjetskom ratu, Ines Vađunec, OŠ Braća Radić, Koprivnica i Mirna Kovačić, OŠ Đuro Ester, Koprivnica; Tehillah, Tamara Mikša i Kristina Lukec, OŠ Mate Lovraka, Kutina.

Četvrti dan započeo je radionicama. Prvu radionicu pod nazivom Od počinitelja do Pravednika među narodima – obrada filma Doviđenja, djeco Louisa Mallea predstavio je Boris Babajko, nastavnik iz XV. gimnazije iz Zagreba, kojom je pokazao kako se film u nastavi može koristiti kao izvor znanja. Drugu radionicu pod nazivom Književno svjedočanstvo o holokaustu na primjeru romana Zar je to čovjek Prima Levija predstavili su Marijo Kosović i Margareta Đorđić, nastavnici iz XVI. gimnazije iz Zagreba, kojom su pokazali kako se književno djelo može u nastavi koristiti kao izvor znanja.

Na kraju skupa Margareta Đorđić, nastavnica iz XVI. gimnazije iz Zagreba, i Sara Lustig, savjetnica predsjednika Vlade i supredsjedateljica Hrvatskog predsjedanja IHRA-om, predstavile su digitalnu platformu iWitness kao edukativni alat Zaklade Shoah. Sara Lustig zaključila je da je potreba očuvanja kulture sjećanja na holokaust osobito važna u eri rastućeg antisemitizma.

Prijedlog za citiranje (APA stil):

Protulipac, T. (2024). Državni seminar Poučavanje o holokaustu i ostalim zločinima protiv čovječnosti. *Poučavanje povijesti*, III(1), 6–7.